

Dette er Norsk Grotteforbund

Norsk Grotteforbund (NGF) er et nasjonalt samarbeidsorgan for enkeltpersoner og lokalorganisasjoner som driver med grotting.

Vi har ca 200 medlemmer, spredt over hele Norge, og i alle aldersgrupper. NGFs medlemmer oppdager nye grotter hvert år.

NGF utgir et eget blad, Norsk Grotteblad (NGB). Bladet kommer ut to ganger i året og formidler informasjon om nyoppdagete grotter, grotteturhistorier, grottedannelse, grottekartlegging, grottesikkerhet, grotteredning, grotteetikk og grottevern.

NGF fokuserer på grottesikkerhet. Vi arbeider for å hindre at ulykker inne i fjellet oppstår (forebyggende arbeid). Vi har ansvaret for Norsk Grotteredningstjeneste (dersom en ulykke skjer).

Bli med i Norsk Grotteforbund, - og få nærmere kjennskap til den eneste aktivitet i Norge hvor man fremdeles kan oppdage terreng som intet menneske før har sett!

Sikkerheten er ivaretatt

Men hvis det skjer en ulykke - ring 112

NGFs oppgave i forbindelse med en ulykke i en grotte er å få en skadet person ut av grotten og nødvendig organisering/ledelse i den forbindelse. Til slike operasjoner kreves det mange grottere (flere bårelag, riggelag, telefonlag, førstehjelpslag og ledelse inne i og utenfor grotten). Vi rykker ut på oppdrag fra politi eller hovedredningssentral.

Hvorfor er grotter verneverdige?

Grotter er meget sårbare og representerer både estetiske og forskningsmessige verdier.

For det første inneholder de mange spesielle geologiske forekomster, som bare finnes i grotter. Disse har det tatt flere tusen år å danne, samtidig er de ofte meget lette å ødelegge.

For det andre kan grotter inneholde opplysninger om hvordan klima, fauna, flora og isbreer har utviklet seg i Norge og andre land gjennom flere hundretusen år:

- Det er meget vanskelig å finne sedimenter på landoverflaten i Norge som er eldre enn siste istid. Bare på beskyttede steder med liten erosjon, f.eks. i grotter, er det muligheter for å finne sedimenter fra før siste istid. F.eks. ble det i ei norsk grotte i 1991 funnet knokler fra en isbjørn som levde for over 100.000 år siden.
- C14-dateringer og uranserie-dateringer av funn i grotter kan fortelle oss mye om utviklingen i Norge gjennom flere istider.

For det tredje har mange grotter med sitt absolutte mørke og sin lave energitilgang utviklet spesielle økosystemer. De norske grottene er foreløpig lite undersøkt i så måte.

For det fjerde har noen grotter blitt brukt til gravkamre og inneholder dermed store arkeologiske verdier.

Verdiene i grottene kan bli skadet/ødelagt både av souvenirjegere, industri- eller utbyggingsvirksomhet eller ren og skjær vandalisme. **Vær varsom når du ferdes i grotter!**

Vær varsom. Foto: Arne Grønlie

Grottenorge

Renspylt grottegang i marmor, med mange små strømskåler.
Foto: Arne Grønlie

Brosjyren er utarbeidet av Norsk Grotteforbund, med støtte fra kommunene Lom, Rana, Saltdal, Beiarn, Sørfold og Tysfjord, Nordland fylkeskommune og Statskog-Nordland.

Den kan skrives ut fra www.speleo.no

Grotter og grottevandring

Mesteparten av marmoren i Norge finnes i Nord-Trøndelag, Nordland og Sør-Troms. Derfor finnes nesten alle grottene i Norge der. Særlig Nordland har mange grotter. I Beiarn har Gråtådalen over 70 grotter!

Norges lengste grotte er Tjoarvekraijgge. Den ligger i Sørfold og ble funnet i 1993. Grotten er et komplekst labyrintsystem som per 2005 var kartlagt til over 19 km!

Norges dypeste grotte heter Råggejavri-Raigi og ligger i Tysfjord. Den er 580 meter dyp!

Den mest kjente grottekommunen er kanskje Rana, hvor flere tusen personer hvert år får innsikt i en underjordisk verden gjennom en guidet tur i Grønligrotta eller Setergrotta.

I Saltdal kommune ligger den kjente Vikgrotta.

Lom er en av de få kommunene i Sør-Norge hvor det finnes grotter, bl.a. Dummdalsgrottene. Det er også noen mindre grotter på Skrim ved Kongsberg.

Norske grotter er kjent for sin flotte marmor. Eksempler er Russågrotta i Saltdal kommune og Sverrehola i Sørfold kommune.

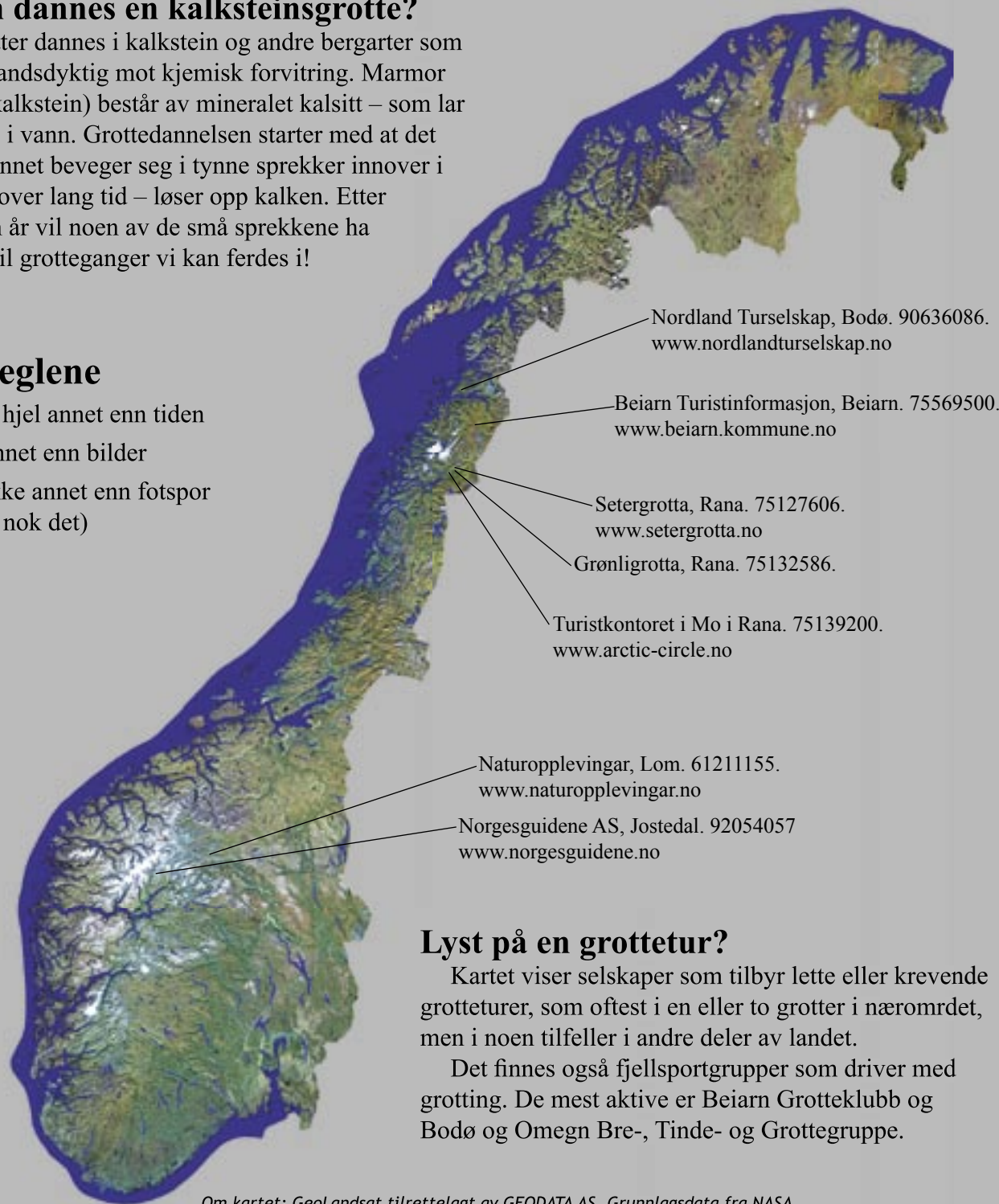
Temperaturen inne i de fleste norske grotter er 3-4 grader - hele året.
Foto: Arne Grønlie.

Hvordan dannes en kalksteinsgrotte?

Karstgrotter dannes i kalkstein og andre bergarter som er lite motstandsdyktig mot kjemisk forvitring. Marmor (omdannet kalkstein) består av mineralet kalsitt – som lar seg løse opp i vann. Grottedannelsen starter med at det aggressive vannet beveger seg i tynne sprekker innover i fjellet, og – over lang tid – løser opp kalken. Etter mange tusen år vil noen av de små sprekke ha utvidet seg til grotteganger vi kan ferdes i!

Grotteregele

1. Slå ikke i hjel annet enn tiden
2. Ta ikke annet enn bilder
3. Etterlat ikke annet enn fotspor (og knapt nok det)

Lyst på en grottetur?

Kartet viser selskaper som tilbyr lette eller krevende grotteturer, som oftest i en eller to grotter i nærromdet, men i noen tilfeller i andre deler av landet.

Det finnes også fjellsportgrupper som driver med grotting. De mest aktive er Beiarn Grotteklubb og Bodø og Omegn Bre-, Tinde- og Grottegruppe.